

TEMAT B

Rzeka w krajobrazie – znaczenie i wpływ rzeki na kształtowanie się przestrzeni osadniczej

Wytyczne do wykonania pracy:

1. Doliny rzeczne i rzeki odgrywają ważne funkcje przyrodnicze oraz gospodarcze, m. in. w kształtowaniu jednostek osadniczych. Wybierz dowolną jednostkę osadniczą (miasto lub wieś), której powstanie i rozwój uzależnione były od rzeki.
2. Zbadaj, w jaki sposób w ciągu wieków lub lat, rzeka wpływała na środowisko przyrodnicze i rozwijający się krajobraz kulturowy. Wykaż zależność rozbudowy jednostki osadniczej od ukształtowania terenu, będącego efektem procesów rzeźbotwórczych rzeki.
3. Zaobserwuj obecny stan zagospodarowania doliny rzecznej a także zaproponuj działania, które można podjąć dla pełniejszego wykorzystania rzeki w różnorodnych dziedzinach gospodarki (np. przemyśle, komunikacji, turystyce).
4. Zbierz dokumentację kartograficzną (mapy, zdjęcia lotnicze, obrazy satelitarne), fotografie oraz opisy dokumentujące zachodzące zmiany w krajobrazie jednostki osadniczej i doliny rzecznej. Przedział czasowy, wynikający z dostępnych istniejących źródeł, pozostawia się decyzji ucznia.
5. Wykonaj dokumentację kartograficzną (mapy, profile) i fotograficzną ilustrującą zachodzące zmiany w dolinie rzecznej i rozwoju jednostki osadniczej.
6. Wykonaj tekstową część opracowania zawierającą:
 - wprowadzenie z uzasadnieniem wyboru i charakterystyką terenu badań,
 - opis procedury badawczej i wykorzystanych materiałów źródłowych,
 - przegląd literatury dotyczącej roli rzeki w krajobrazie i jej wpływu na rozwój jednostek osadniczych,
 - analizę zmian układu rzeki, rozwoju doliny rzecznej, dostosowania się obszaru jednostki osadniczej do rzeźby terenu ukształtowanego przez rzekę, a także zmian antropogenicznych w środowisku doliny,
 - ocenę obecnego stanu zagospodarowania doliny rzecznej,
 - propozycję działań, które można podjąć dla pełniejszego wykorzystania rzeki w różnorodnych dziedzinach gospodarki (np. przemyśle, komunikacji, turystyce),
 - podsumowanie z wnioskami i prognozą dalszych zmian zachodzących na obszarze opisywanej jednostki osadniczej i doliny rzecznej.
7. Nadaj swojej pracy odpowiedni tytuł, który wynika ze specyfiki wybranej jednostki osadniczej, a także przedziału czasowego.

Kryteria oceny pracy

A. Trafność wyboru jednostki osadniczej i sformułowania tytułu pracy	10 pkt
B. Poprawność wyboru metod badań, przeprowadzenia obserwacji oraz zakres spostrzeżeń	10 pkt
C. Wnikliwość wykazanych zmian układu rzeki, rozwoju doliny rzecznej, dostosowania się obszaru jednostki osadniczej do rzeźby terenu ukształtowanego przez rzekę, a także zmian antropogenicznych w środowisku doliny	20 pkt
D. Poprawność merytoryczna i zakres opisu zmian w dolinie rzecznej oraz na obszarze jednostki osadniczej oraz umiejętność wyciągania wniosków	20 pkt
E. Zakres i poprawność dokumentacji graficznej	15 pkt
F. Formalna strona opracowania: poprawność językowa i ortograficzna, umiejętność zestawiania źródeł (literatury), przypisy, konstrukcja opracowania	20 pkt
G. Walory dodatkowe pracy według oceny nauczyciela / jurora	5 pkt